

Kaikki Jumalan kunniaksi

Keskeiset tekstit

- 1 Kor 8:1–13

- 1 Kor 9:1–27

YLEISKATSAUS

Onko helpompi elää niin, että asettaa itsensä keskiöön ottamatta huomioon korkeampia voimia, kuin uskoa kuolemanjälkeiseen elämään? Jos ainoa etiikan ja moraalin mittapuu perustuu itseensä, onko se silloin helpompaa kuin joutua sopeutumaan uskontoon perustuvaan arvokoodeksiin? Monet ihmiset noudattavat vankkaa etiikkaa ja elävät muita huomioon ottaen. Miten voimme ymmärtää näitä ominaisuuksia, jos ne eivät juonnu uskonnollisista vakaumuksista?

Onko usko Jumalaan takuu sille, että noudatamme sopivinta moraaliala ja etiikkaa, tai että kohtelemme muita suuremmalla kunnioituksella kuin niitä, joilla ei ole uskonnollista vakaumusta?

Paavali kuvaa uskovien keskuudessa vallitsevaa ristiriitaa, jota emme tunnista aivan samalla tavalla nykyään. Mutta ehkä sen taustalla olevat syyt ovat edelleen ajankohtaisia, ja miten Paavali osoittaa, että ristiriitaiset motiivit ja teot voivat elää rinnakkain?

Oikeat prioriteetit

Uhrilihan syöminen oli monille tärkeä kysymys Paavalin aikana. Se aiheutti merkittäviä erimielisyyksiä, sillä toisaalta voitiin väittää, että oma tieto ja ymmärrys suojelivat omatuntoa ja auttoivat pysymään lujalla kurssilla, kun taas toisaalta vaarana oli toimia tilanteen mukaan, jos joutui jatkuvasti ottamaan huomioon toiset. Mihin johtopäätökseen Paavali päätyi tässä keskustelussa? Kuinka voimme pitää kiinni omista periaatteistamme ja samalla osoittaa kunnioitusta muiden ihmisten näkemyksiä kohtaan? Eivätkö juuri muut joiden tulisi hankkia enemmän ymmärrystä, ja missä kulkee raja periaatteellisuuden ja tekopyhyiden välillä? Onko tekopyhyyttä sopeutua muihin tai ottaa heidät huomioon, vaikka oma vakaumus olisi erilainen?

Tavoitteellinen keskittyminen ja muiden huomioon ottaminen

Jälleen kerran kohtaamme Paavalin konfliktissa ihmisten kanssa, jotka kyseenalaistivat hänen toimintatapansa ja motiivinsa. Miten meihin vaikuttaa, kun sitoudumme määrätietoisesti hyvään asiaan ja kohtaamme sitten kritiikkiä, jota itse pidämme perusteettomana? Voiko keskittymisemme muuttua niin yksipuoliseksi, että se tapahtuu suhteidemme muiden kanssa kustannuksella? kyvyn sopeutua ihmisiin voittaakseen heidän sydämensä Kristukselle. Miltä se konkreettisesti näyttää, kun astumme toisten ehdoille voidaksemme näyttää heille evankeliumia? Eikö se ole tekopyhyyttä, jos esittää jotain, mitä ei ole? Toisaalta oma esiintymistapa voi luoda etäisyyttä, jolloin sitä kritisoidaan siitä, että puolustamme vain omia periaatteitamme. Toimimmeko selkeiden yleisten tavoitteiden pohjalta, vai suhtaudummeko vain jokaiseen päivään sellaisena kuin se sattuu tulemaan?

Kommentteja keskusteluun 5

1 Kor 8:1–13 | Muille jumalille uhratun lihan syömisestä

Paavali muistuttaa usein, että ratkaisevaa ei ole se, että me tunnemme Jumalan, vaan se, että Jumala tuntee meidät (vrt. Gal 4:9; 2 Tim 2:19). Tästä lähtökohdasta hän varoittaa hän ylpeyttä ja ylimielisyyttä vastaan 1 Kor 8:1–4.

Pinnallisesti katsoen näyttää siltä, että Paavali olisi ristiriidassa itsensä kanssa jakeissa 5 ja 6, mutta hän puhuu eri asioista. Epäjumalankuvat ovat tyhjiä. Mutta taivaassa on monia ”jumalia” (tarkoitettuna ”henkiä”, ks. myös 1 Kor 10:20).

Ilmaisu ”on vain yksi Jumala” jakeessa 4 viittaa tunnettuun juutalaiseen uskontunnustukseen 5. Mooseksen kirjan 6:4:sta: ”Kuule, Israel! Herra on meidän Jumalamme, Herra on yksi.” Se on myös lähtökohta hänen uskontunnustukselleen jakeessa 6.

Israelilaisille olennaista ei ollut se, oliko muita ”jumalia” olemassa, vaan se, että kaikki heidän uskollisuutensa ja palvontansa kohdistui häneen, johon mikään muu henki ei voinut vertautua. Paavali jakaa saman juutalaisen käsityksen Jumalan yhtenäisyydestä, mutta hän sisällyttää Jeesuksen kuvaukseen Jumalan identiteetistä: ”Mutta meille on vain yksi Jumala, Isä ... ja yksi Herra, Jeesus Kristus” (jake 6).

Paavalin mielestä epäjumalanuhrausateria ei sinänsä ole ongelmallinen eikä sillä ole hengellisiä seurauksia (jake 8). Sillä, jolla on tieto, on ”vapaus” (jake 9) – voi tehdä mitä haluaa. Vasta suhteessa ”heikkoihin uskoviin”, joiden omatunto loukkaantuu, tällainen teko voi kuitenkin muodostua ongelmalliseksi. Toisen huomioon ottaminen on ratkaisevaa tässä tilanteessa, ja se, mikä määrittää, onko epäjumalanuhreista peräisin olevan lihan syöminen synti vai ei.

1 Kor 9:1–27 | Kaikki evankeliumin vuoksi

Kuulemme vain yhden puolen keskustelusta, mutta aivan kuten puhelinkeskustelusta voi ymmärtää paljon vaikka kuulee vain toista osapuolta, voimme myös ymmärtää paljon Paavalia kohtaan esitettyä kritiikkiä hänen puolustuksensa perusteella.

Korintin kriitikot hyökkäsivät Paavalia, hänen asemaansa apostolina ja hänen auktoriteettiaan seurakunnassa vastaan. ”Älkää antako hänelle mitään!”, he ehkä sanoivat. Mutta sen työn ansiosta, jonka hän oli tehnyt seurakunnan hyväksi (julistanut sanan rististä, ks. 1. Kor. 1:17 ja 2:3–4), hänellä oli todellakin oikeus saada myös jotain vastineeksi – sillä kuka kylvää, sen on saatava myös korjata! (jakeet 7 ja 11).

Mutta hän lisää, ettei hän aio vaatia mitään siitä, mihin hänellä tosiasiasa on oikeus. Yllättäen juuri tästä tulee hänen vahvin perustelunsa auktoriteetilleen Korintissa ja sille, että hän todella on Jumalan palvelija. Kaikki, mitä hän tekee ja on tehnyt heidän puolestaan, on todellakin evankeliumin vuoksi, ei oman etunsa vuoksi. 8. luvussa Paavali puhui siitä, ettei vapautta pidä käyttää itsekkäästi toisten omantunnon kustannuksella. 9. luvussa hän kuvailee, kuinka hän itse luopuu vapaudestaan pelastaakseen muita: ”Kaikesta olen tullut kaikille, jotta ainakin jotkut pelastuisivat” (1. Kor. 9:22).

Hänen puolustuksensa muuttuu opetukseksi Korintin seurakunnalle siitä, kuinka heidän itsensäkin tulisi elää (ks. kehoitus 1. Kor. 11:1). Hän käyttää stadionilla juostavaa juoksua vertauskuvana ja kehottaa korinttilaisia osoittamaan samaa päämäärätietoisuutta, itsekuria ja kestävyyttä, kun he pyrkivät kohti maalia ja voittopalkintoa: ”Juoskaa siis niin, että voitte sen saavuttaa!”

Pohdinta

Jokaisessa raamatunkeskustelussa on hyvä muistaa, että ”tieto tekee ylpeäksi”, mutta ”rakkaus rakentaa” (1. Kor. 8:1). Miten voimme hyödyntää toistemme oivalluksia ja kokemuksia ja tuoda oman ymmärryksemme asiaan ilman, että painamme toisiamme alas?

On täysin oikeutettua odottaa vastinetta uskollisesta palvelusta – ja silti Paavali ei halua mitään vastinetta. Miten selitämme tämän jännitteen? Voiko tämä ajattelutapa vaikuttaa omaan ”työetiikkaamme”, kun palvelemme Jumalaa?